

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ОГІЄНКА

Кафедра військової підготовки

Дисципліна:

«Військова підготовка»

Предмет:

«Військові дороги і колонні шляхи»

Лекція

Шляхи руху військ і вимоги до них

Автор: РУСНАК В. М.

м. Кам'янець-Подільський – 2016 рік

Тема 1/1

Шляхи руху військ і вимоги до них

Навчальні питання:

1. Значення доріг у сучасному бою.
Класифікація військових доріг і колонних шляхів.
2. Елементи доріг і їх призначення. План, повздовжній і поперечний профіль доріг.

1. Значення доріг у сучасному бою. Класифікація військових доріг і колонних шляхів.

Шляхами руху військ - називаються автомобільні дороги і колонні шляхи, що готуються і утримуються інженерними військами на маршрутах (напрямок) пересування військ.

У тактичній ланці (механізована, танкова бригада) шляхи використовуються також для маневру військ, підвозу матеріальних засобів, евакуації особового складу і пошкодженої техніки.

В корпусних тилових районах для забезпечення виконання цих завдань силами дорожніх військ готуються військово-автомобільні дороги (ВАД).

Військова дорога - це транспортна споруда, що складається з конструктивних елементів, які призначені для забезпечення безпосереднього руху бойових і транспортних машин і для обслуговування цього руху.

Маршрут - це напрямок руху військ, що вказується звичайним переліком орієнтирів (населених пунктів, окремих об'єктів, висот і т.п.).

Маршрути намічаються по карті або вибираються на місцевості .

Вимоги до маршрутів руху військ:

- мати найкоротшу протяжність, не виходити за межі призначеної смуги (ділянки, району) дій частини(з'єднання);
- не перетинатися один з одним, проходити в обхід населених пунктів, перешкод і вузькостей;
- забезпечувати скритність пересування військ, для чого вони повинні вибиратися з урахуванням наявності природних маскувальних властивостей місцевості.

Колонний шлях - являє собою обраний на місцевості напрямок поза дорогами, підготовлений для короткочасного руху військ.

Колонний шлях прокладається по місцевості при недостатній кількості існуючих доріг, або неможливості недоцільності їхнього використання, а також для об'їзду зруйнованих (загороджених) ділянок доріг.

Підготовка шляхів здійснюється з максимальним використанням шляхів, підготовлених діючими попереду військами. Цим досягається збільшення темпу підготовки шляхів і послідовне поліпшення умов руху по них.

Класифікація шляхів руху військ :

- *по напрямку* — фронтальні (що йдуть до фронту) і рокадні (що йдуть уздовж фронту);
- *по призначенню* — шляхи маневру, шляхи висування (здійснення маршу, перегрупування), шляхи до рубежів розгортання, під'їзні і об'їзні шляхи;
- *по належності* — бригадні, корпусні, армійські і фронтові;
- *по характеру руху* — для колісної техніки, для гусеничної техніки, для змішаного руху і для одностороннього, двостороннього або човникового (реверсивного) руху;
- *по значенню* — основні, запасні і фальшиві.

Сукупність різних шляхів, підготовлених по єдиному оперативно-тактичному задуму в смузі бойових дій частини (з'єднання), називається **мережею шляхів**.

2005/07/23 13:52

Технічні вимоги до шляхів руху військ

Показники	Бригадний шлях	Корпусний шлях
Кількість смуг руху по одному шляху, шт.	1	2
Ширина, м: - смуги руху	4	3,5 (4)
- проходу у мінно-вибухових загородженнях	6	8
- проходу у невибухових загородженнях	4	6
Мінімальна швидкість руху, км/год :		
на дорогах рівнинної місцевості	40(20)	40(30)
на дорогах гірської місцевості	25(15)	25
на колонних шляхах	10...15	15
Максимальний подовжній нахил, %:		
на автомобільних дорогах	8(10)	8
на колонних шляхах для колісної техніки	10(12)	7(10)
на колонних шляхах для гусеничної техніки	20	16(20)
Мінімальний радіус кривих в плані, м	15	25
Вантажопідйомність мостів, т	60	60

Примітка. У дужках приведені дані щодо шляхів, підготовлених для наступу (оборони), перед дужками — для забезпечення маршу.

2. Елементи доріг і їх призначення. План, повздовжній і поперечний профіль доріг.

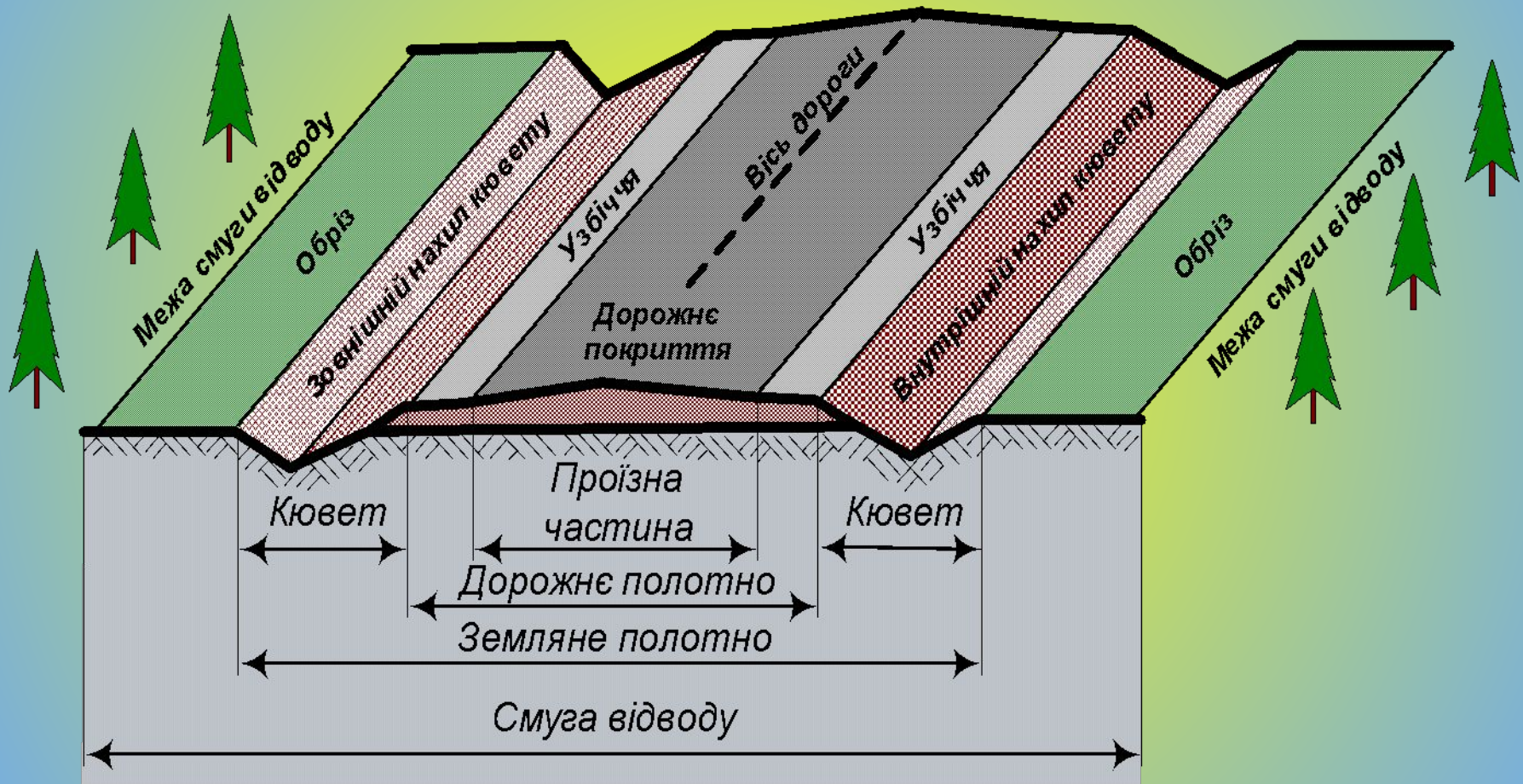

Рис. 1. Елементи дороги

Земляне полотно є ґрунтовою основою для дорожнього покриття і повинно забезпечувати його стійкість незалежно від мінливого водного і температурного режимів.

Це досягається:

- забезпеченням відводу поверхневих вод;
- необхідним підвищенням дорожнього полотна над поверхнею землі і рівнем ґрунтових вод;
- улаштуванням земляного полотна зі стійких ґрунтів з ретельним їх ущільненням.

Дорожнє покриття є основною частиною дороги. Його влаштовують на ширину проїзної частини або на всю ширину дорожнього полотна.

Проїзна частина призначається безпосередньо для руху машин. Її влаштовують для одностороннього або двостороннього руху.

Дорожнє полотно містить у собі проїзну частину і два узбіччя.

Узбіччя є упорами для дорожнього покриття. Вони також служать для забезпечення безпеки руху і можуть використовуватися для тимчасової зупинки транспорту. Узбіччя звичайно влаштовують з тих же ґрунтів, що і земляне полотно, в окремих випадках вони можуть бути укріплені гравійним, щебеним і іншим матеріалами.

Дорожні споруди включають в себе:

водовідвідні та водопропускні споруди;
шляхопроводи (переїзди), в місцях перетинання доріг із природними перешкодами та існуючими дорогами;
мости і мостові переходи;
з'їзди та огородження, що забезпечують безпеку руху по дорозі.

Обрізи є частиною смуги місцевості, відведеної під дорогу (смуги відводу). Вони використовуються для руху гусеничних машин, улаштування об'їздів, складування матеріалів, розташування резервів, розміщення снігозахисних пристроїв, установки дорожніх знаків, а також для улаштування укриттів та інших споруд.

Військова дорога характеризується планом, повздовжнім і поперечним профілями.

Дорога в плані являє собою ряд прямих ділянок, сполучених між собою кривими.

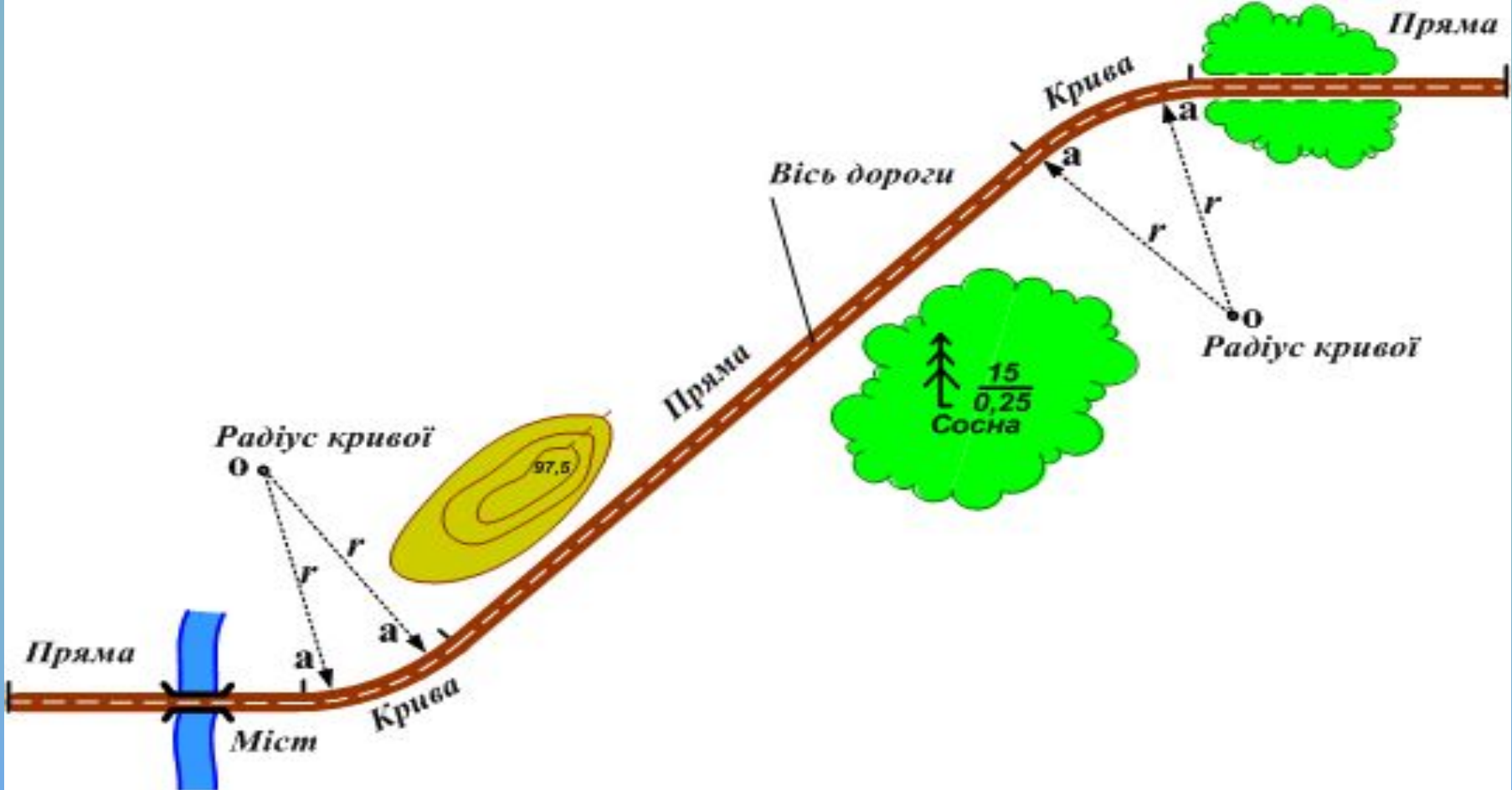
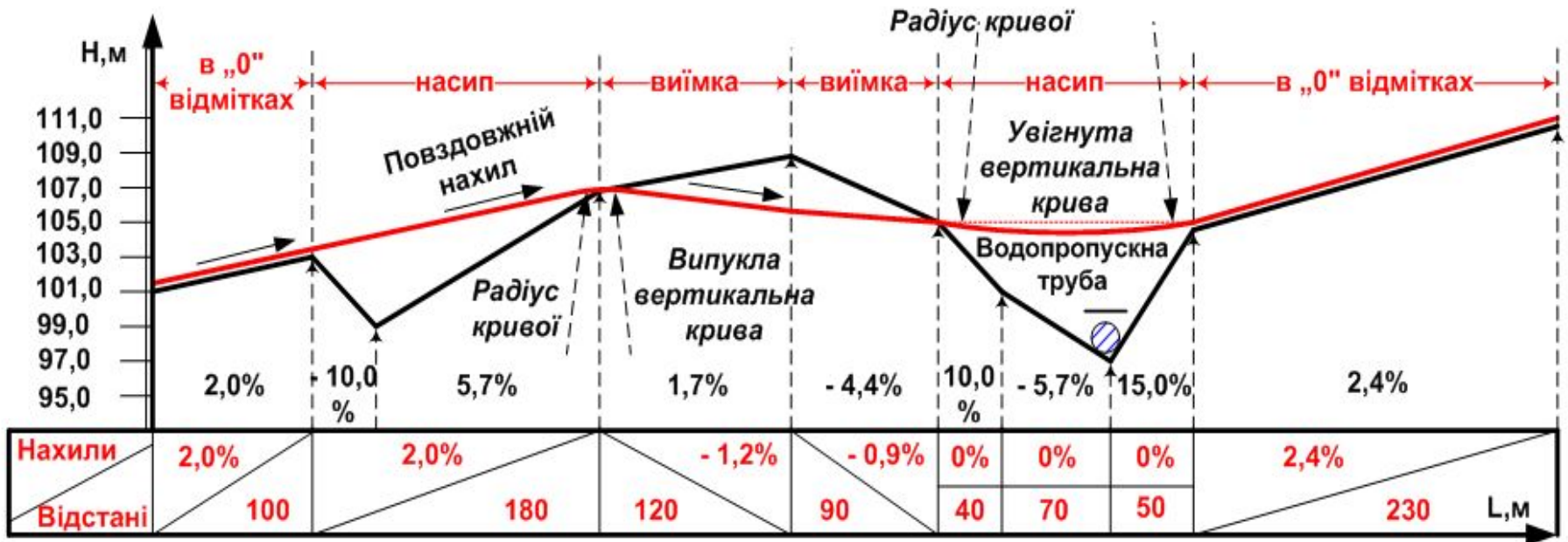

Рис. 2. План дороги

Повздожнім профілем дороги називають повздожній її переріз. Він показує розташування дорожнього полотна щодо поверхні землі (глибину виїмок і висоту насипів), величину повздожніх нахилів дороги, а також місце розташування, тип і основні розміри водопропускних споруд.

Рис. 3. Повздожній профіль дороги

Поперечні профілі земляного полотна.

1
4

Земляне полотно в залежності від умов місцевості може мати наступні поперечні профілі: у нульових відмітках, у насипі, у виїмці та у напівнасипу-напіввиїмці (на косогорі).

Земляне полотно в нульових відмітках улаштовують з кюветами і без кюветів.

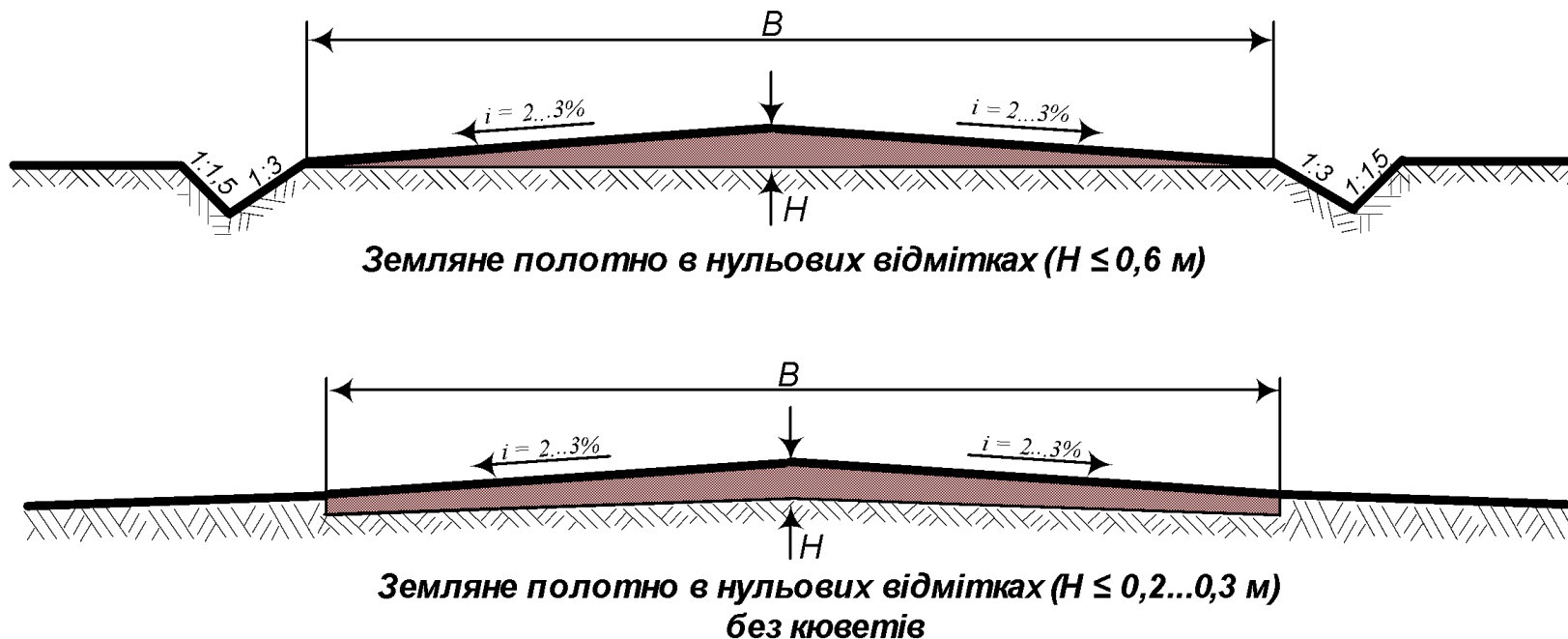
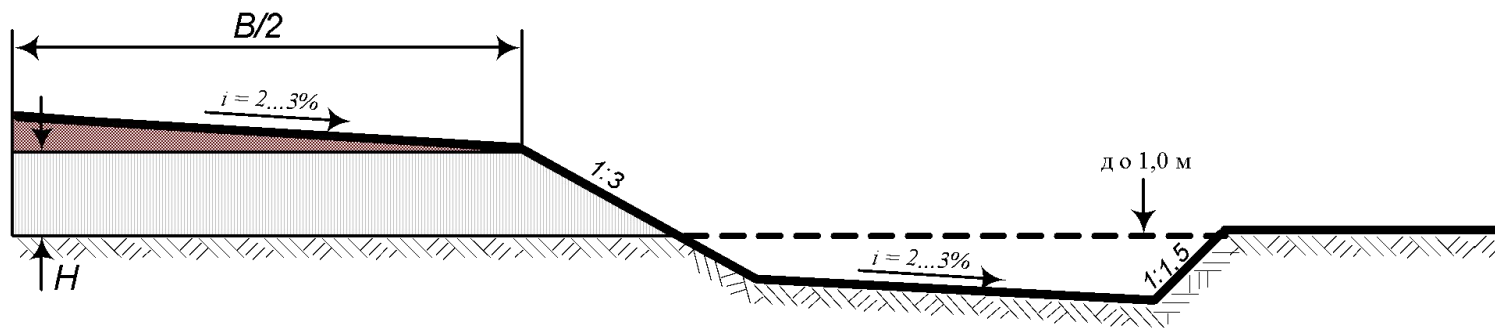

Рис. 4. Поперечний профіль земляного полотна дороги в нульових відмітках

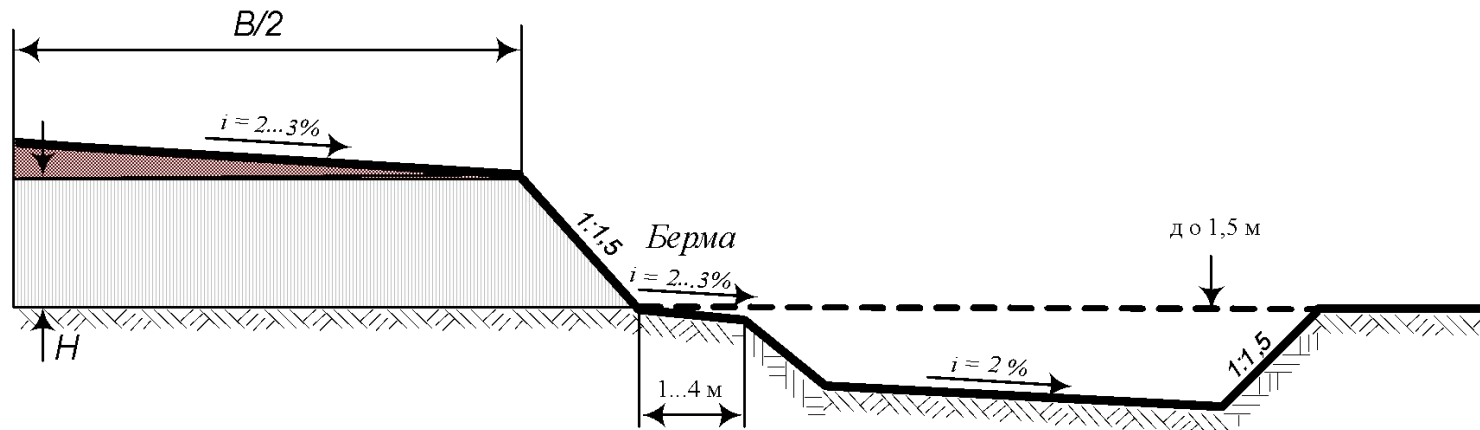

Земляне полотно в насипу влаштовують наступних видів: у малих насипах - висотою до 1 м, середніх насипах — висотою від 1 до 2 м і великих насипах — висотою більш 2 м. Крутість укосів малих насипів приймають 1:3, а середніх і великих — 1:1,5.

Земляне полотно в насипу з резервами (H = 0,6...1,0 м)

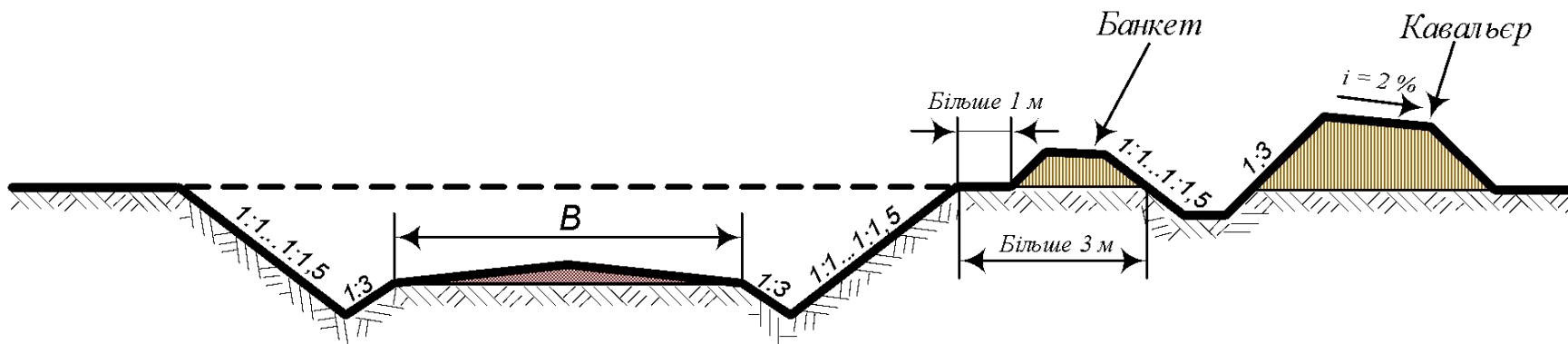

Земляне полотно в насипу з резервами або без них (H = 1,0...6,0 м)

Рис. 5. Поперечний профіль земляного полотна дороги в насипу: а — мала насип; б — середня 1...2 м; велика більше 2 м

Земляне полотно у виїмці улаштовують при необхідності дотримання граничних повздовжніх нахилів. Глибина виїмки залежить від рельєфу місцевості і прийнятого повздовжнього нахилу.

Земляне полотно у виїмці за умови відсутності косогорності

Рис. 6. Поперечний профіль земляного полотна дороги у виїмці

Земляне полотно в напівнаси́пу – напівви́йці улашту́ють на косо́горі.

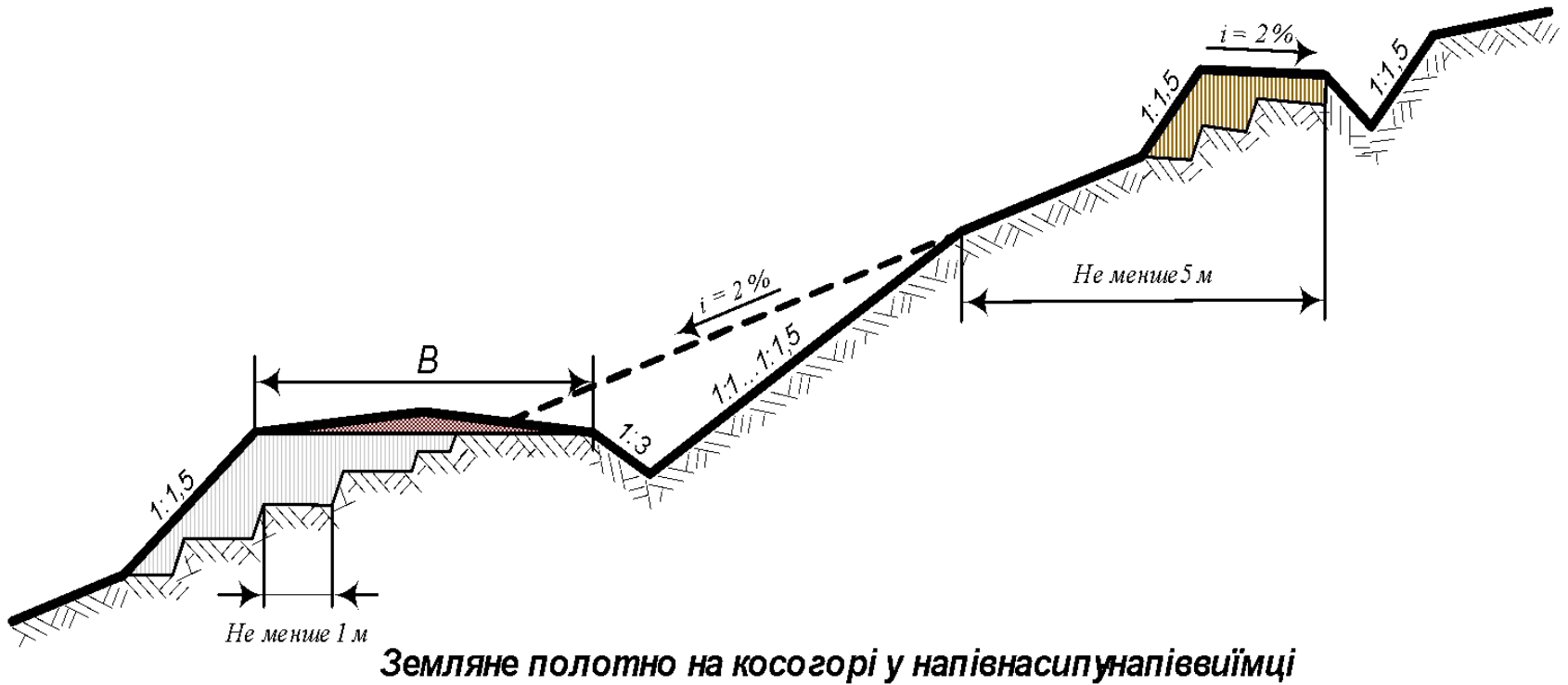

Рис. 7. Поперечний профіль земляного полотна дороги на косо́горі

Питання для самопідготовки:

1. Водовідвідні споруди.

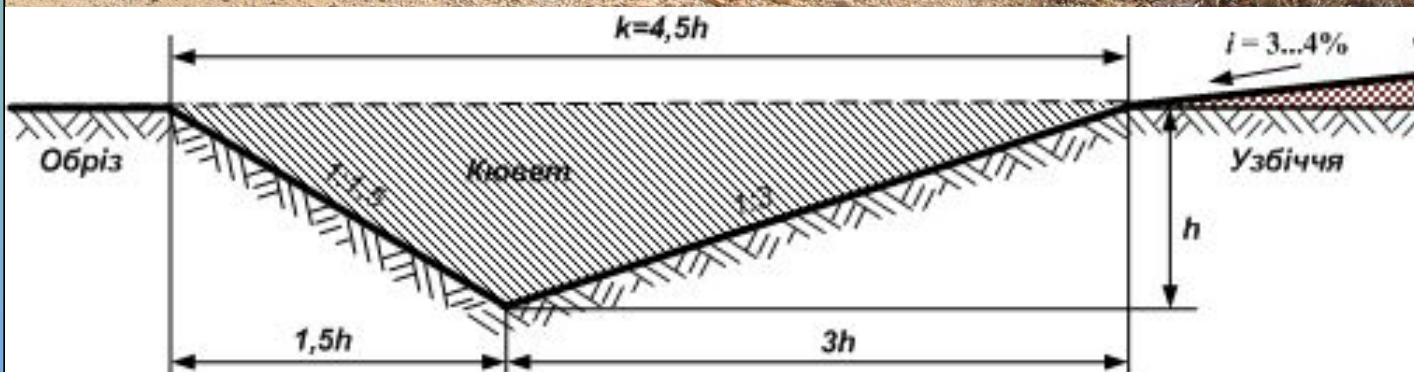
Водовідвідні споруди призначаються для збору і відводу води від дороги, а також для осушення земляного полотна і дорожнього покриття.

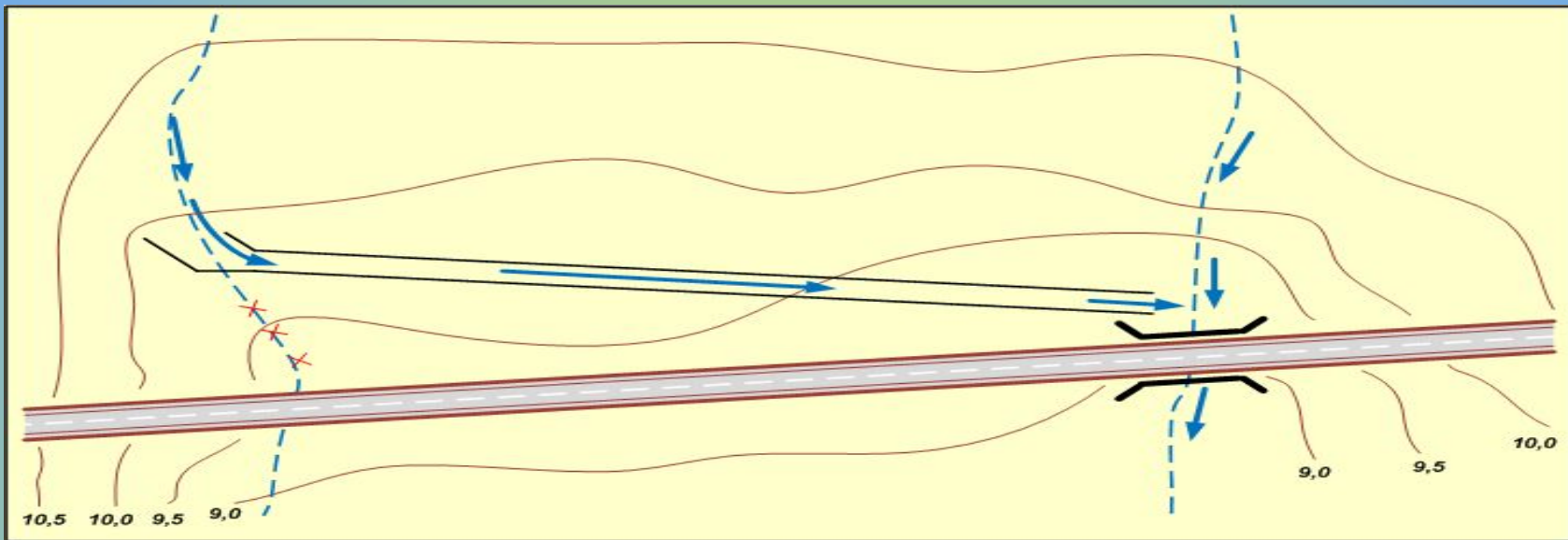
До водовідвідних споруд відносяться: кювети, нагорні і відвідні канали і випарні басейни. Характер водовідвідних споруд залежить від району будівництва і терміну експлуатації дороги, часу року, рельєфу місцевості і ґрунтових умов.

Для відводу дощових і поталих вод у кювети або бокові резерви проїзній частині і узбіччям задають поперечні нахили:

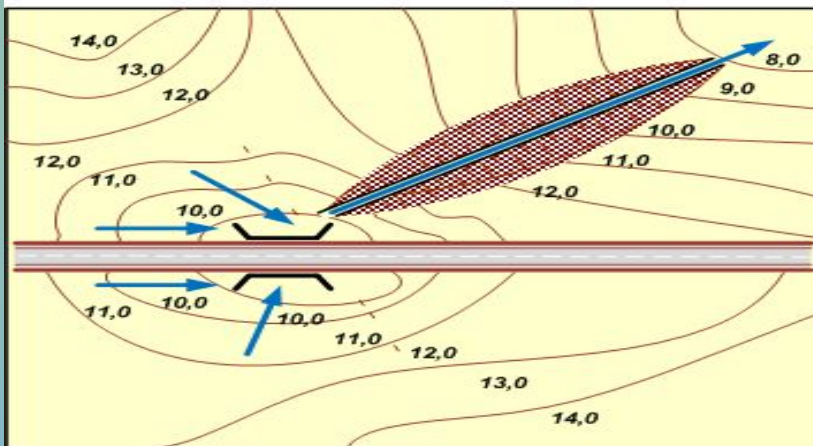
- проїзній частині – 2...3 %; узбіччям – 3...4 %.

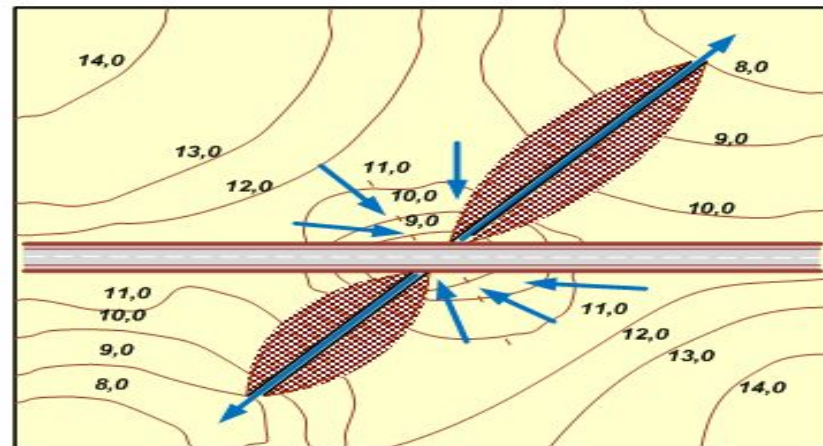

а

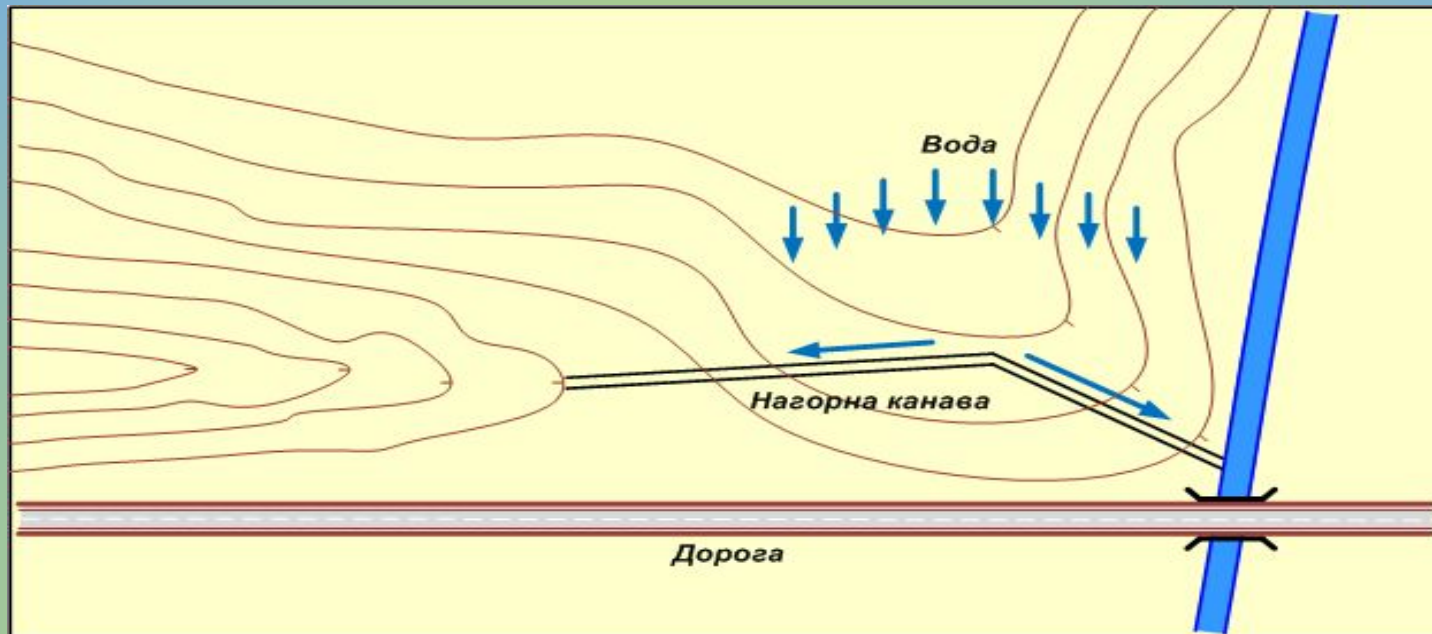
б

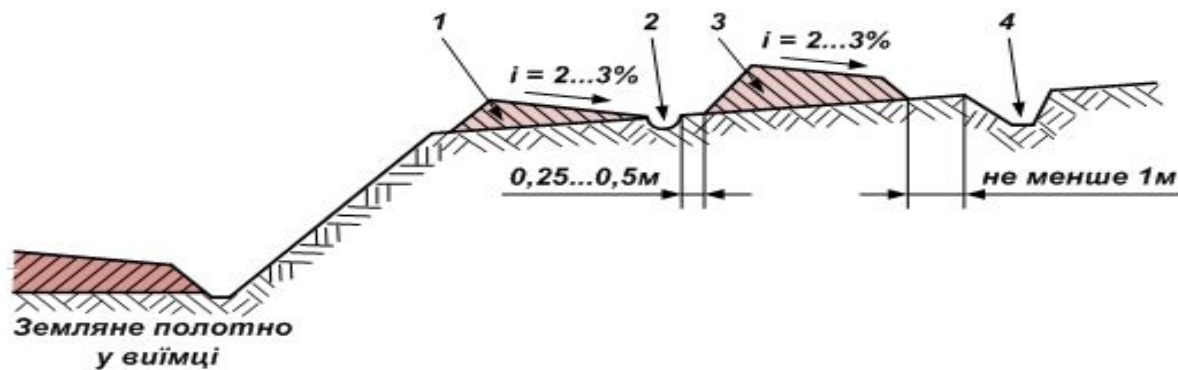
в

Рис. 8. Розташування водовідвідних каналів:

а – повздовжнє; *б* – поперечне з водопропускною спорудою під дорожнім полотном; *в* – поперечне без водопропускної труби.

а

б

Рис. 9. Розташування нагорної канави:

a – в плані; *б* – у виїмці з кавальєром; 1 – банкет; 2 – забанкетна канава; 3 – насыпка (кавальєр); 4 – нагорна канава.

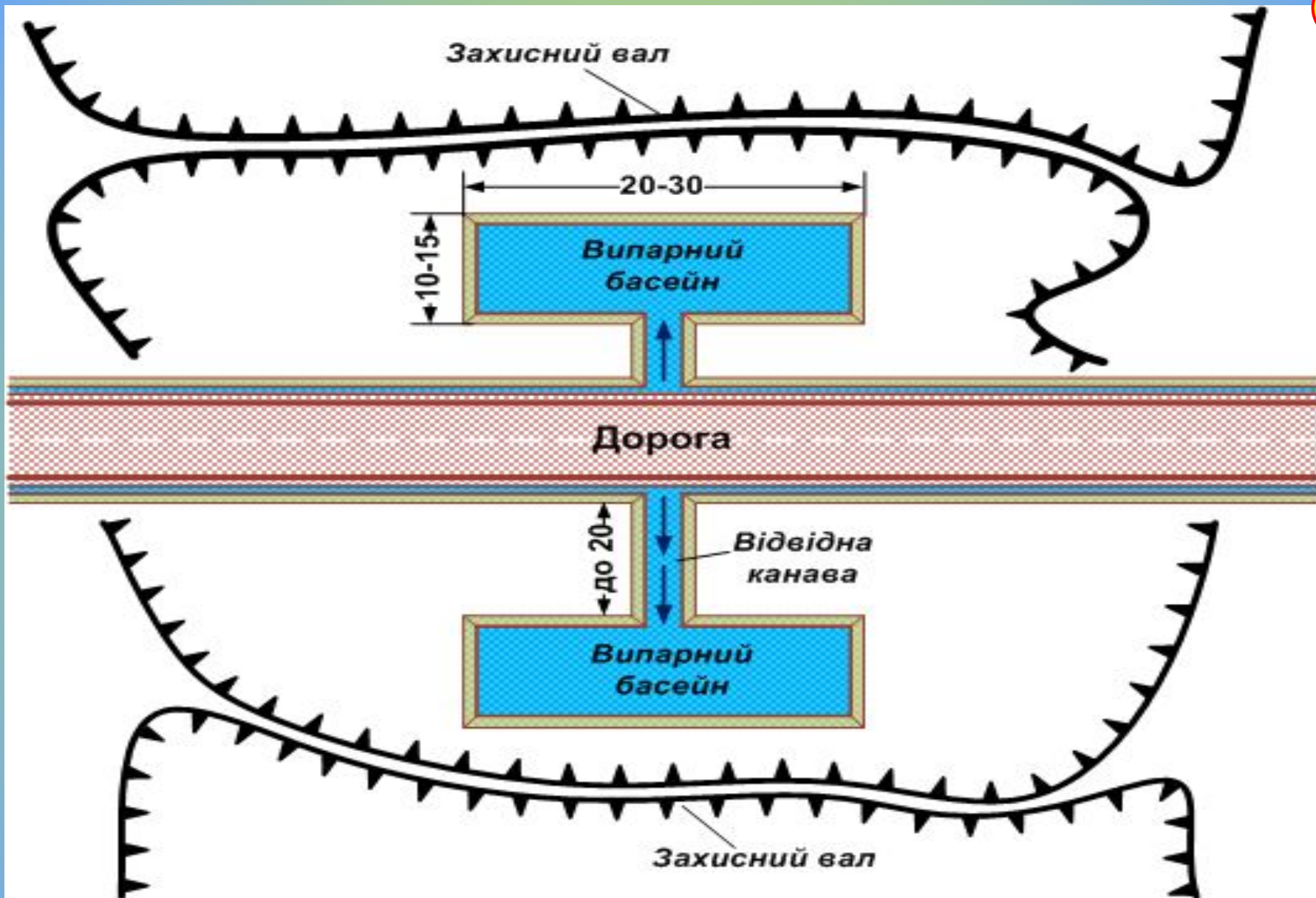

Рис. 10. Випарні басейни

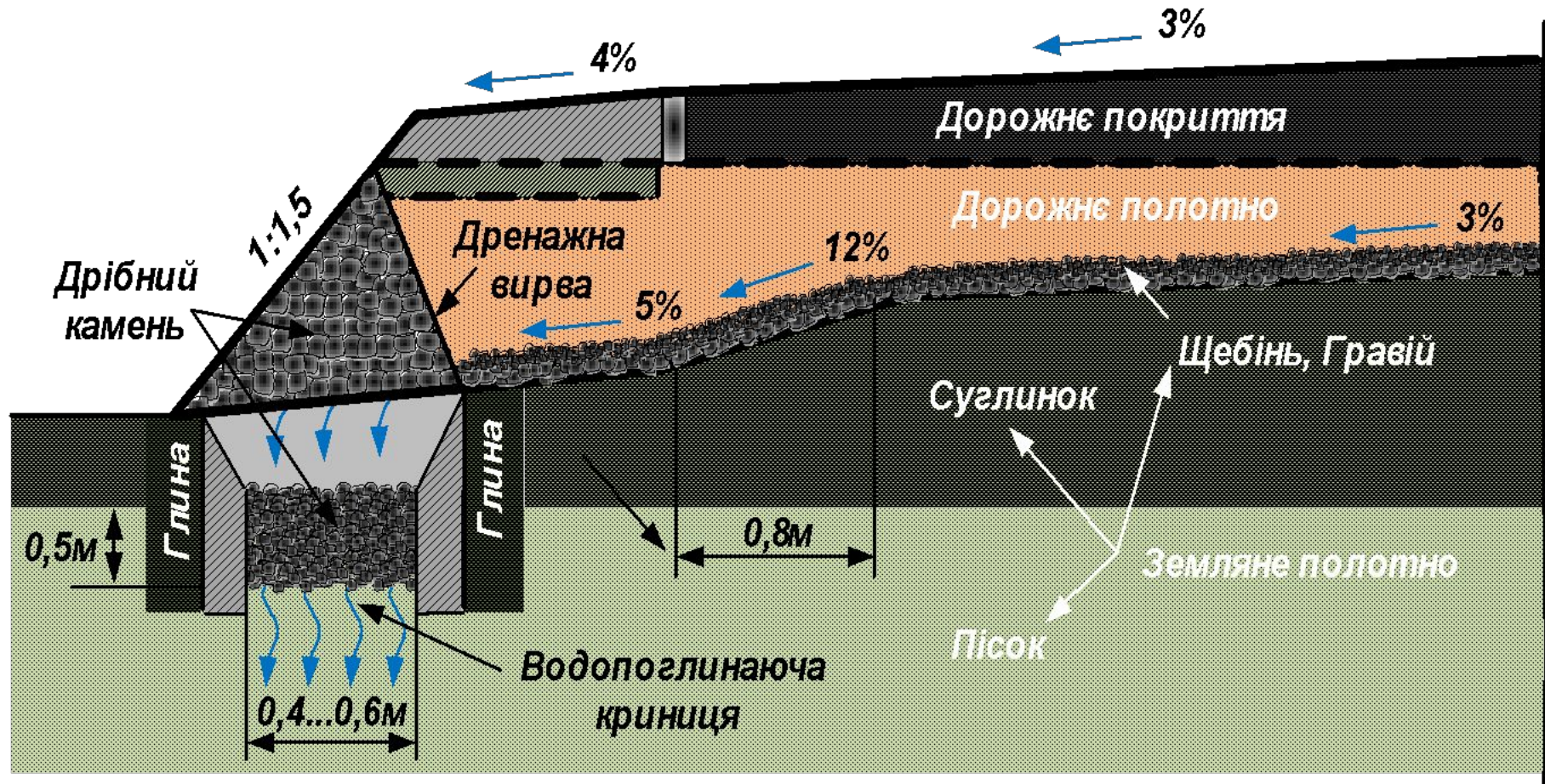

Рис. 11. Дренажна вирва з водопоглинаючою криницею

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ОГІЄНКА

Кафедра військової підготовки

Дисципліна:

«Військова підготовка»

Предмет:

«Військові дороги і колонні шляхи»

Лекція

Шляхи руху військ і вимоги до них

Автор: РУСНАК В. М.

м. Кам'янець-Подільський – 2016 рік